

## Reactienota begrotingswijziging 2024

### Inleiding

Op 24 juli heeft het dagelijks bestuur van de FUMO de begrotingswijziging 2024 voor zienswijze voorgelegd aan de deelnemers van de FUMO. Op 13 oktober 2023 verliep de termijn voor het indienen van een zienswijze op de begrotingswijziging 2024. In deze nota reageert het dagelijks bestuur op de punten die naar voren zijn gebracht in de zienswijzen.

10 deelnemers maken gebruik van de mogelijkheid om zienswijzen in te brengen naar aanleiding van de begrotingswijziging 2024.

Deze reactienota start met een algemene reactie op de onderwerpen die in meerdere zienswijzen aangehaald zijn. Daarna worden de zienswijzen per deelnemer behandeld. De zienswijzen zijn cursief weergegeven, direct gevolgd door een reactie.

Hieronder is de inhoudsopgave opgenomen, waarmee direct doorgelinkt kan worden naar de zienswijze van de betreffende deelnemer.

## Inhoudsopgave

|                                                                                |    |
|--------------------------------------------------------------------------------|----|
| Algemene reactie zienswijzen .....                                             | 3  |
| Wijziging begrotingswijziging naar aanleiding van ingediende zienswijzen ..... | 4  |
| Zienswijzen en reacties per deelnemer .....                                    | 5  |
| Provincie Fryslân .....                                                        | 5  |
| Achtkarspelen .....                                                            | 5  |
| Ameland .....                                                                  | 8  |
| Dantumadiel .....                                                              | 8  |
| De Fryske Marren .....                                                         | 11 |
| Harlingen .....                                                                | 13 |
| Heerenveen .....                                                               | 13 |
| Leeuwarden .....                                                               | 14 |
| Noardeast-Fryslân .....                                                        | 14 |
| Ooststellingwerf .....                                                         | 14 |
| Opsterland .....                                                               | 14 |
| Schiermonnikoog .....                                                          | 14 |
| Smallingerland .....                                                           | 15 |
| Súdwest-Fryslân .....                                                          | 15 |
| Terschelling .....                                                             | 15 |
| Tytsjerksteradiel .....                                                        | 15 |
| Vlieland .....                                                                 | 16 |
| Waadhoeke .....                                                                | 16 |
| Weststellingwerf .....                                                         | 17 |
| Wetterskip Fryslân .....                                                       | 17 |

### *Algemene reactie zienswijzen*

#### **Bodemloket**

Door meerdere deelnemers is het onderwerp 'bodemloket' aangehaald. Hierbij wordt verzocht de uren, die als plustaat in de begrotingswijziging 2024 zijn verwerkt, uit de begrotingswijziging te halen.

Allereerst willen wij graag benadrukken dat het advies om de uren inzake het bodemloket (als plustaat) in de begrotingswijziging 2024 op te nemen is gebaseerd op een advies van het Friese VTH-managersoverleg, waarin alle gemeenten en de provincie deelnemen, en het advies van de werkgroep Fumo24, waarin ook een brede vertegenwoordiging van de deelnemers aanwezig was.

De uren 'bodemloket' hebben betrekking op het beantwoorden van informatieverzoeken inzake bodemsaneringen. Het belangrijkste argument om deze uren op te nemen in de begrotingswijziging 2024 is dat de informatie die benodigd is om uitvoering te geven aan deze werkzaamheden grotendeels fysiek op de locatie van de FUMO aanwezig is. In de praktijk gaat het om het opzoeken van de betreffende bodemdossiers in de archieven van de FUMO, vervolgens het inscannen en anonimiseren van deze dossiers en tenslotte het toesturen ervan aan de aanvrager van het informatieverzoek. Het is goed om te beseffen dat de provinciale archieven nog niet volledig gedigitaliseerd zijn.

Diverse deelnemers geven aan dat zij deze werkzaamheden zelf kunnen doen. In de praktijk betekent dit dat de betreffende dossiers in het fysieke archief in Grou opgezocht moeten worden, zodat ze vervolgens kunnen worden ingescand en geanonimiseerd. Dit brengt een kostenvraagstuk met zich mee, waarvan de FUMO van mening is dat de kosten niet bij de FUMO thuishoren. Hierover zullen nadere afspraken gemaakt moeten worden.

Voor de volgende deelnemers worden de plusuren inzake het bodemloket op verzoek uit de begrotingswijziging 2024 gehaald: de gemeenten Achtkarspelen, De Fryske Marren, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Tytsjerksteradiel.

In ingediende zienswijzen wordt ook gesteld dat medewerkers van de deelnemers tot op heden het gros van de binnenkomende vragen zouden beantwoorden. Dit zal perceptie zijn, want dit is niet het beeld dat bij de FUMO leeft. Met grote regelmaat komen er vragen binnen van saneringslocaties overal in Friesland. Deze vragen worden rechtstreeks aan de FUMO gesteld, zonder tussenkomst van gemeenten. De FUMO zorgt vervolgens voor beantwoording van deze vragen. Wij denken dus dat, ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet, er voor de beantwoording van vragen nog wel degelijk gegevens nodig zijn die bij de FUMO aanwezig zijn.

Tenslotte wordt gesteld dat er twee dossierbeheerders zijn/ blijven, namelijk de provincie en gemeenten. Hierbij is het belangrijk om te vermelden dat de FUMO dossierbeheerder is voor de WBB-dossiers waarvoor de provincie het bevoegd gezag is.

#### **Zuivelbedrijven**

Onder de Omgevingswet verschuift het bevoegd gezag van bepaalde zuivelbedrijven van de provincie naar gemeenten. Om te bepalen hoeveel uren hiermee zijn gemoeid, is gekeken naar de inzet in voorgaande jaren voor deze bedrijven. Dit vormt de basis voor de uren die in de begrotingswijziging 2024 zijn opgenomen voor de zuivelbedrijven. In de praktijk kan het zo zijn dat de werkelijke inzet anders uitvalt. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van een ander ambitieniveau of een andere werkwijze. De FUMO gaat hierover graag in gesprek met de betreffende deelnemers. In de

financieringssysteem van de FUMO wordt afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren. Mocht blijken dat de gehanteerde uitgangspunten te hoog waren, dan wordt het verschil financieel verrekend. Dit heeft overigens geen gevolgen voor de bezetting bij de FUMO, aangezien de werkvoorraad voldoende is om dit op te kunnen vangen. Ook kunnen schommelingen in de urenbesteding opgevangen worden door de flexibele schil.

### *Wijziging begrotingswijziging naar aanleiding van ingediende zienswijzen*

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen wordt de begrotingswijziging 2024 op enkele punten aangepast. Dit betreft.

- Voor de gemeenten Achtkarspelen, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Tytsjerksteradiel worden de plusuren inzake het bodemloket uit de begrotingswijziging gehaald
- Voor gemeente Schiermonnikoog wordt het aantal inrichtingen dat in het kader van de Omgevingswet overgaat naar de FUMO naar beneden bijgesteld naar 11.

Op alle overige onderdelen blijft de begrotingswijziging 2024 ongewijzigd.

### *Zienswijzen en reacties per deelnemer*

#### **Provincie Fryslân**

Dient geen zienswijze in.

#### **Achtkarspelen**

- *Bekostiging provincie niet doorgestuurd naar de gemeente.  
Zuivelbedrijven en bodemtaken veranderen van bevoegd gezag van provincie naar gemeente. Er kan alleen een bestuurlijk akkoord worden gegeven als de huidige bekostiging van de posten door de provincie wordt doorgestuurd naar de gemeente. Dit is helaas niet het geval. Wij realiseren ons dat dit geen beslissing is van de FUMO maar dat het initiatief hiervan bij de provincie ligt. Toch vinden wij het belangrijk om u hier wel op te attenderen:*
  - *Zuivelbedrijven: navraag bij VNG leert dat er geen middelen uit het provinciefonds worden gehaald en toegevoegd aan het gemeentefonds. De redenatie erachter is dat er vele veranderingen plaatsvinden in het kader van de OW die niet afzonderlijk worden gecompenseerd.*
  - *Bodemtaken: ook hier geldt dat er geen uitname plaatsvindt.*

De FUMO voert taken uit voor het bevoegd gezag. Wie het bevoegd gezag is, is per taak bij wet bepaald. De kosten voor de uitvoering van de taken van de FUMO worden in rekening gebracht bij het betreffende bevoegd gezag.

Onder de Omgevingswet verschuiven inderdaad taken van bevoegd gezag tussen provincie en gemeente. Dat betekent automatisch dat de FUMO de kosten voor de uitvoering van deze taken ook bij een ander bevoegd gezag in rekening brengt.

De financiering van het bevoegd gezag vindt plaats via het Rijk. Hierin is de FUMO geen partij.

- *Bodemloket plusuren  
In de ontwerpbegroting is opgenomen dat FUMO breed 1 fte wordt gereserveerd voor het in de lucht houden van het bodemloket. Deze taak is qua uren over de deelnemers verdeeld. De taak is niet genoemd in de lijst met basistaken. Het moet daarom aangemerkt worden als een plustaak.  
Formeel kan een werkgroep danwel de FUMO niet besluiten om namens een deelnemer plustaken bij de FUMO onder te brengen. Deze keuze is aan de colleges van de individuele deelnemers. Er moet dus formeel een uitvraag bij de deelnemers worden gedaan of zij hiermee akkoord gaan. Aandachtspunt is dat je een plustaak alleen kunt uit-/terugnemen met in achtneming van de frictiekostenregeling.  
De nu gevolgde procedure is in strijd met de systematiek van de GR FUMO omdat er geen uitvraag is gedaan.  
Door ons college is besloten om deze plustaken niet bij de FUMO onder te brengen. Wij verzoeken u dan ook om deze uren uit de begrotingswijziging te halen.*

Het opnemen van de uren voor het bodemloket als plustaak in de begrotingswijziging 2024 is gedaan op basis van een advies van het Friese VTH-managersoverleg waarin uw gemeente deelneemt en het

advies van de werkgroep Fumo24, waarin ook een brede vertegenwoordiging van de deelnemers aanwezig was. Gezien de korte doorlooptijd tot aan de begrotingswijziging 2024 was het niet mogelijk om eerst de besluitvorming van de individuele deelnemers af te wachten.

U verzoekt de uren voor het bodemloket uit de begrotingswijziging 2024 te halen. Dat zullen wij doen. Voor een algemene toelichting op de uren mbt het bodemloket verwijzen wij naar de algemene reactie aan het begin van deze reactienota.

- Bodemloket in de lucht gehouden.**  
 Uit de begrotingswijziging blijkt dat deze constructie in de lucht wordt gehouden omdat de provincie (nog) niet alle dossiers heeft gedigitaliseerd. Hoe dit over te dragen is ambtelijk nog niet afgestemd. Over de warme overdracht van bodemdossiers en het bodemloket moeten nog afspraken worden gemaakt. Een definitieve overdrachtsbrief van de provincie volgt. Het bodemloket zal gaan vervallen omdat onder de Omgevingswet gebruik gemaakt wordt van de basisregistratie ondergrond (BRO) hetgeen in de DSO aanwezig is. Het zal in de praktijk nog weinig voorkomen dat wij gegevens nodig hebben die bij de FUMO aanwezig zijn. Het merendeel van de bodemdossiers (niet ernstige verontreinigingen/saneringen) is bij onze gemeente aanwezig. Onze medewerkers beantwoorden tot op heden het gros van de binnenkomende vragen. Bij die locaties zou de FUMO deze dossiers (indien bodemtaken als plustaak bij de FUMO zou worden belegd) vervolgens bij de gemeenten opvragen. Dit lijkt ons een onwenselijke manier van werken. Er blijven/zijn dus (voorlopig) twee dossierbeheerders: provincie en gemeenten.

Voor een algemene toelichting op de uren mbt het bodemloket verwijzen wij naar de algemene reactie aan het begin van deze reactienota.

- Zuivelbedrijven maatwerkpost niet passend.**  
 Onder de Omgevingswet gaat het bevoegd gezag van zuivelbedrijven over van de provincie naar gemeenten. Friesland breed betreft het zes bedrijven verdeeld over vier gemeenten. In de Gemeente Achtkarspelen is 1 zuivelbedrijf gevestigd (Friesland Campina Gerkesklooster). In de begrotingswijziging 2024 is op voordracht van de werkgroep Financiën voor deze bedrijven 2080 uur begroot. Dit is overgenomen in de ontwerpbegroting volgens onderstaande verdeelsleutel.

| Bevoegd gezag     | Ureninzet    | Ureninzet Omgevingswet |            |              | Verschuiving |
|-------------------|--------------|------------------------|------------|--------------|--------------|
|                   |              | Regulering             | Toezicht   | Totaal       |              |
| Achtkarspelen     |              | 131                    | 88         | 219          | 219          |
| De Fryske Marren  |              | 201                    | 88         | 289          | 289          |
| Heerenveen        |              | 438                    | 263        | 700          | 700          |
| Súdwest-Fryslân   |              | 438                    | 175        | 613          | 613          |
| Provincie Fryslân | 2.460        | 173                    | 88         | 260          | -2.200       |
| <b>Totaal</b>     | <b>2.460</b> | <b>1.380</b>           | <b>700</b> | <b>2.080</b> | <b>-380</b>  |

Geen afstemming met deelnemers

*Deze inschatting is niet afgestemd met de betreffende gemeenten die samen met de provincie in de Werkgroep Zuivel de uitgangspunten hierover hebben beschreven. In dit document is het volgende opgenomen:*

*'Voor deze zuivelbedrijven zal daarom rekening moeten worden gehouden met maatwerk en onvoorzien in de begroting van zowel regulering als toezicht. Wanneer de gemeente een hoger ambitieniveau wil voor deze bedrijven, dan moet de FUMO weten wat de wens is. Ook in dat geval moet hier rekening mee worden gehouden in de begroting en in de uitwerking van het jaarprogramma.'*

*Er is door de werkgroep financiën geen afstemming geweest met de deelnemers over de hoogte van de maatwerkuren. Nu wordt eenzijdig een post maatwerk opgenomen die volgens ons niet passend (te hoog) is.*

Maatwerk zuivelbedrijven geen plustaken

*Omdat bovengenoemde uren maatwerkuren betreft, zijn dit in onze optiek geen plustaken. Dus is er ook geen sprake van eventuele frictiekosten indien wij deze maatwerkuren bijstellen.*

Voorstel

*Wij stellen voor om afspraken te maken met de FUMO betreffende de maatwerkuren voor regulering en toezicht t.a.v. het Zuivelbedrijf in Gerkesklooster.*

*Tenslotte verzoeken wij u om te laten onderzoeken, en daarna in overweging te nemen, of de incidentele en de structurele kosten van de Omgevingswet en toekomstige ontwikkelingen met begrotingseffecten, kunnen worden beperkt door het (tijdelijk) op een lager niveau uitvoeren van de taken.*

Het doel is het opstellen van een zo realistisch mogelijke begroting. De uren die voor zuivelbedrijven zijn opgenomen in de begrotingswijziging 2024 zijn gebaseerd op de werkelijke urenbesteding voor deze bedrijven in de afgelopen jaren. Voor toezicht is hier vervolgens al een afslag op gedaan omdat de provincie een hogere ambitieniveau voor toezicht nastreeft.

De uren die in de begrotingswijziging 2024 zijn opgenomen, zijn conform het advies van de werkgroep Financiën. In deze werkgroep was een vertegenwoordiging van de deelnemers aanwezig. Deze werkgroep werd aangestuurd door de Friese VTH-managers en werd geleid door een onafhankelijk projectleider. Hiermee is naar onze mening een zorgvuldig proces doorlopen.

De opgenomen maatwerkuren zijn inderdaad geen plustaken, ze zijn als basistaakuren in de begrotingswijziging 2024 opgenomen.

Tenslotte is het nog van belang dat in de financieringssystematiek van de FUMO wordt afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren. Indien blijkt dat de begroting inderdaad te hoog was, betalen wij het verschil aan u terug.

Uiteraard gaan wij graag met u in gesprek over het uitvoeringsprogramma van 2024, waar de urenbesteding voor de zuivelbedrijven deel van uitmaakt. Voor de uren in de begrotingswijziging 2024 heeft dit geen gevolgen.

Ook willen we onze deelnemers graag meer betrekken bij het efficiënt inrichten van toezicht. Hierbij kan gedacht worden aan het meer op afstand uitvoeren van controles en het meer toepassen van administratieve controles. Wij zien hierin kansen en vragen u om mee te denken.

## **Ameland**

- *Vanuit de FUMO is aangegeven dat er 52 bedrijven op grond van Milieubelastende Activiteiten (MBA) over zouden gaan qua toezicht van de gemeente Ameland naar de FUMO. Uiteraard brengt dit een financiële verplichting met zich mee, zoals aangegeven in de Begrotingswijziging 2024.*

*Echter is het tot op heden onduidelijk welke bedrijven er zouden overgaan naar de FUMO. Het is naar onze inschatting zeer waarschijnlijk dat later blijkt dat de bedrijven op basis van een verkeerde aanname op de lijst zijn komen te staan. Dat zou inhouden dat de bedrijven weer terug gaan naar de gemeente, maar de gemeenten jaren een bijdrage heeft afgedragen voor deze bedrijven. Immers bij de daadwerkelijke controle (tussen 1 en 6 jaar) zou kunnen blijken dat het bedrijf niet bij de FUMO, maar bij de gemeente thuishoort. Pas dan gaat het bedrijf terug en wordt de bijdrage aan de FUMO aangepast. Herhaaldelijk is aan de FUMO het verzoek gedaan om een lijst te krijgen van de 52 bedrijven. Dan kan gekeken worden of de bedrijven terecht (lees: op de juiste gronden) over zouden gaan naar de FUMO. Bij het juiste aantal bedrijven hoort dan ook de juiste begroting.*

*Voordat u de begrotingswijziging 2024 FUMO vaststelt, zien we graag de bedrijvenlijst die hoort bij de 52 aangehaalde bedrijven tegemoet.*

Inmiddels is afstemming met u geweest over de bedrijven die op de bedrijvenlijst staan. Naar aanleiding hiervan is geen aanpassing gedaan in de begrotingswijziging 2024

In de financieringssystematiek van de FUMO wordt overigens afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren. Mocht een bedrijf in de begroting ten onrechte op de lijst terechtgekomen zijn, dan wordt het verschil (de onterecht opgenomen uren, waar de FUMO dus geen invulling aan geeft) middels de nacalculatie met u verrekend.

## **Dantumadiel**

- *Door de verschuiving van VTH-taken krijgt de FUMO er ruim 6.300 bedrijven bij. U geeft aan dat het veelal minder complexe en minder risicovolle bedrijven zijn. En dat deze nieuwe bedrijven gemiddeld genomen een lagere ureninzet vragen dan de reeds bij de FUMO ondergebrachte bedrijven. Daarom is het opvallend dat voor regulering c.q. het behandelen van meldingen van deze minder complexe en minder risicovolle bedrijven geen lagere kengetallen zijn gehanteerd. De kengetallen voor toezicht zijn wel naar beneden bijgesteld, maar het kengetal voor een reguliere toezichtcontrole van 8 uur in plaats van 11 uur blijft aan de hoge kant. Het gaat namelijk om zowel minder complexe als om minder risicovolle bedrijven. Daarnaast hebben wij vraagtekens bij het onderscheid in enkel eenvoudig en complex bij een bedrijvenbestand van 10.000 bedrijven. Wij vragen u de kengetallen aan te passen en om een reactie op de vraag of het huidige onderscheid in bedrijven met bijbehorende kengetallen nog wel bruikbaar is.*

De impact van de Omgevingswet is onzeker. De komende jaren zullen we werkenderwijs ervaren wat de effecten op de uitvoering van ons werk zijn.

Het doel is om een zo realistisch mogelijke begroting op te stellen, met een zo breed mogelijk draagvlak.

De gehanteerde kentallen en de verhouding tussen eenvoudige en complexe meldingen zijn opgenomen op basis van het advies van het Friese VTH-managersoverleg waarin uw gemeente deelneemt en het advies van de werkgroep Fumo24, waarin ook een brede vertegenwoordiging van de deelnemers aanwezig was.

Wij zien op dit moment geen aanleiding andere kentallen te hanteren en daarmee het advies van de werkgroep te negeren.

In de financieringssystematiek van de FUMO wordt overigens afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren. Mocht blijken dat de gehanteerde kentallen te hoog waren, dan wordt het verschil tussen de begrote en de werkelijk bestede uren middels de nacalculatie met u verrekend.

- *U geeft aan dat het werken onder de Omgevingswet in de beginfase meer tijd kost. Om deze beginfase op te vangen is 10,53 fte aan formatie opgenomen in de begrotingswijziging 2024, bedoeld voor het inhuren of aannemen van tijdelijk personeel. Het is begrijpelijk dat het werken onder de Omgevingswet in de beginfase meer tijd kost, maar de verwachte impact van 10,53 fte is ons inziens te hoog ingeschat. De verwachting is dat de meeste gemeenten, vooral in de beginfase, terughoudend omgaan met het aanpassen van de bestaande regels. Daarnaast zullen medewerkers in het VTH-domein bij de FUMO zich de Omgevingswet snel eigen kunnen maken. Daar worden ze nu al langere tijd op voorbereid. Door de deelnemers van de FUMO is namelijk budget voor opleiden beschikbaar gesteld. Na 1 januari 2024 is de Omgevingswet de nieuwe werkelijkheid en wordt daar continu mee gewerkt. De vereiste kennis en vaardigheden worden in de praktijk snel ontwikkeld. Nogmaals, niet wordt weersproken dat het werken onder de Omgevingswet in de beginfase meer tijd kost. Het gaat om de verwachte impact van 10,53 fte. Dat is ons inziens te fors. Wij vragen u de formatie bij te stellen dan wel zeer terughoudend om te gaan met het inhuren of aannemen van tijdelijk personeel in 2024.*

De impact van de Omgevingswet is onzeker. De komende jaren zullen we werkenderwijs ervaren wat de effecten op de uitvoering van ons werk zijn.

De 10.53 fte waar u naar verwijst is gebaseerd op een zo realistisch mogelijke inschatting van de impact van de Omgevingswet, waarbij per functie (toezichthouder, vergunningverlener ed) een onderbouwing is opgesteld. U stelt dat dit te fors is en vraagt ons om de formatie bij te stellen. U geeft hierbij niet aan wat in uw ogen dan wel passend is.

Ook vraagt u ons zeer terughoudend te zijn met het inhuren of aannemen van tijdelijk personeel in 2024. Dit is altijd ons uitgangspunt. Wij streven ernaar structurele werkzaamheden zoveel mogelijk in te vullen met vaste medewerkers en tijdelijke werkzaamheden middels inhuur. Echter om de productie te halen en gelet op de schaarste op de arbeidsmarkt, ontkomen we er niet aan om in bepaalde gevallen meer te werken met inhuurkrachten.

In de financieringssystematiek van de FUMO wordt overigens afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren. Mocht blijken dat de gehanteerde uitgangspunten te hoog waren, dan wordt het verschil tussen de begrote en de werkelijk bestede uren middels de nacalculatie met u verrekend.

- In de begrotingswijziging 2024 is een functie teamleider van 1fte bij bedrijfsvoering opgenomen. De totale formatie van de FUMO in de primaire begroting 2024 is 164,5 fte. Door de komst van de Omgevingswet stijgt de formatie in de voorliggende begrotingswijziging 2024 met 22.46 fte. Daarvan is 10,53 fte voor tijdelijk personeel in 2024. Dat betekent een structurele stijging van de formatie met een kleine 10 fte, verdeeld over verschillende afdelingen binnen de FUMO. Niet valt in te zien waarom deze structurele stijging zou moeten leiden tot extra formatie van 1fte teamleider bij bedrijfsvoering. Wij vragen u de functie teamleider van 1 fte bij bedrijfsvoering te schrappen uit de begrotingswijziging 2024 dan wel de noodzaak ervan beter te motiveren.*

De wijziging van het stelsel en werken onder de Omgevingswet brengt organisatorische aanpassingen voor de FUMO organisatie met zich mee. Deze organisatie aanpassingen zijn in de opzet mede aanleiding geweest om de organisatorische opzet bij de afdeling bedrijfsvoering te herbezien. De huidige organisatorische opzet van de FUMO met 3 afdelingen en 7 teams is in 2021 geïmplementeerd. Aan de basis van deze organisatorische opzet lag het onderzoek en rapport van Ten Have Change Management (THCM). In 2021 is begonnen met de beoogde nieuwe organisatie opzet met een nieuw MT en met nieuw aangestelde teamleiders. Hiervoor waren meerdere redenen, waaronder de span of control en het effect hiervan op medewerkers. Tot 2021 stuurde het afdelingshoofd de medewerkers van de afdeling rechtstreeks aan en diende daarbij ook een strategische rol te vervullen. Met het aanstellen van teamleiders kon de operationele aansturing van medewerkers bij de laag van teamleiders worden belegd waardoor meer aandacht voor begeleiding en coaching haalbaar werd en de span of control meer beheersbaar werd. Door de rechtstreekse aansturing van medewerkers bij teamleiders te beleggen, kan het afdelingshoofd zich meer richten op strategie en sturing van de organisatie.

Deze inrichting heeft binnen de primaire afdelingen plaatsgevonden waarbij indertijd ervoor is gekozen hierin niet de afdeling Bedrijfsvoering mee te nemen. Aanleiding hiervoor was dat men op dat moment de rust wilde bewaren doordat deze afdeling reeds in een eerder stadium kritisch was bekeken en gewijzigd. Op termijn zou wel moeten worden gekeken naar een optimale invulling. Dat moment is nu aangebroken. Geconstateerd kan worden dat de situatie, zoals deze zich indertijd binnen de primaire afdelingen voordeed, uitgesteld is voor de afdeling Bedrijfsvoering echter met verloop van tijd kritischer is geworden en een aanpassing nodig maakt.

Het gevolg hiervan is;

- Dat de functie afdelingshoofd Bedrijfsvoering zeer breed en divers is, waarbij op zowel strategisch, tactisch als op operationele vraagstukken de aandacht en werkzaamheden moet worden verdeeld. De afdeling kent 7 verschillende disciplines (clusters) en zo'n 28 fte met meer dan 30 medewerkers als bemensing van deze functies.
- Dat de werklast onevenredig hoog en verbreed is met operationele en tactische werkzaamheden en verplichtingen. Hierdoor kunnen strategische en organisatie brede vraagstukken onvoldoende worden bediend.
- Dat het als leidinggevende voldoen aan het goed werkgeverschap waaronder goede begeleiding, coaching van medewerkers bij de afdeling Bedrijfsvoering door de grote span of control onvoldoende kan worden ingevuld.

Om bovenstaande effecten en daarmee redenen, is het voorstel om binnen de afdeling Bedrijfsvoering de functie van Teamleider in te richten. Het gevolg hiervan is dat de werkzaamheden met

bijbehorende werklast en verantwoordelijkheid evenredig kan worden ingericht evenals dat de functie van afdelingshoofd Bedrijfsvoering toekomstbestendig wordt ingericht.

- *Daarnaast vragen wij u kritisch te blijven op de bedrijfsvoering en daar waar mogelijk efficiëncyslagen en kostenbesparingen door te voeren om de kosten in de hand te houden. Ook gelet op het financiële ravijn waar de gemeenten in 2026 in dreigen te storten.*

Wij zijn ons bewust van de financiële situatie bij onze deelnemers. Wij willen onze deelnemers meer betrekken bij het efficiënt inrichten van toezicht. Hierbij kan gedacht worden aan het meer op afstand uitvoeren van controles en het meer toepassen van administratieve controles. Wij zien hierin kansen en vragen u om mee te denken.

### **De Fryske Marren**

- *Opslag op de totale uren voor de basistaken vergunningverlening, toezicht en bodemtaken*  
*In de begrotingswijziging is een opslag op de totale uren voor de basistaken 'inrichting gebonden vergunningverlening' (25%), 'inrichting gebonden toezicht' (18%) en 'bodemtaken' (3%) opgenomen. De opslag is bedoeld om op deze manier meer uren beschikbaar te krijgen omdat het werken onder de Omgevingswet in de beginfase (2024) meer tijd kost. In de begrotingswijziging worden argumenten gemist die – indien daarmee rekening wordt gehouden – een dempend effect hebben op de urenbesteding.*
  - *Bij vergunningverlening. Naast de verwachting dat het afhandelen van een aanvraag om omgevingsvergunning – vooral in het eerste jaar van de Omgevingswet – meer tijd kost, is de verwachting dat er met de inwerkingtreding van de Omgevingswet minder aanvragen zullen worden ingediend ook niet onrealistisch. Nu nog worden er voor het behandelen van een vergunningaanvraag of een verzoek tot vooroverleg om te komen tot een vergunningaanvraag geen leges in rekening gebracht. Oftewel er is voor initiatiefnemers geen financiële drempel, hetgeen er in de huidige praktijk toe leidt dat initiatiefnemers niet volledige vergunningaanvragen en vooroverleggen voor nog niet duidelijke initiatieven aanvragen, waarbij de FUMO (lees bevoegd gezag) dan als het ware als gratis adviseur wordt gebruikt. Dat kost in de huidige praktijk veel uren. Veel deelnemers zullen onder de Omgevingswet waarschijnlijk milieuleges in rekening brengen, hetgeen naar alle waarschijnlijkheid een dempend effect heeft op het indienen van een vergunningaanvraag of een verzoek tot vooroverleg om te komen tot een vergunningaanvraag. Verwacht mag worden dat initiatiefnemers eerst zelf intern danwel met eigen adviseurs plannen voorbereiden alvorens de FUMO vanuit de rol van bevoegd gezag wordt ingeschakeld voor vooroverleg of om het vergunningentraject te starten. Mogelijk compenseert dat dempende effect – in ieder geval deels – de totale extra tijd die nodig is voor het behandelen van de vergunningaanvragen of verzoeken om vooroverleg die wel worden ingediend. Daarnaast constateren wij dat geplande aanvragen voor een omgevingsvergunning naar voren worden gehaald en eerder zijn ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Bovendien zijn er veel signalen, die wijzen op een stagnering van bouwprojecten vanwege hogere rentes en toenemende inflatie waardoor er minder nieuwe aanvragen zullen ontstaan.*

- *Bij toezicht. In het eerste jaar onder de Omgevingswet zou er ook voor gekozen kunnen worden om de aantallen controles naar beneden bij te stellen. Met deze keuze is er meer tijd voor de wel uit te voeren controles en kan de kwaliteit van die controles op peil worden gehouden. Een dergelijke keuze leidt ook tot minder druk op FUMO organisatie gelet op de arbeidsmarkt om voldoende gekwalificeerd en ervaren toezichthouders op de extra gevraagde uren in te kunnen zetten. Door rekening te houden met de deze twee aanvullende argumenten kunnen de voorgestelde opslagen in de begrotingswijziging wellicht naar beneden bijgesteld worden. Bijstelling naar beneden voorkomt ook dat er mogelijk onnodig een te hoge claim wordt gelegd op gemeentelijke financiële middelen die dan niet meer begroot kunnen worden voor andere gemeentelijke taken. Wij zien graag dat de begrotingswijziging rekening houdt met bovenstaande.*

De impact van de Omgevingswet is onzeker. De komende jaren zullen we werkenderwijs ervaren wat de effecten op de uitvoering van ons werk zijn.

De opslagen waar u naar verwijst zijn gebaseerd op een zo realistisch mogelijke inschatting van de impact van de Omgevingswet, waarbij per functie (toezichthouder, vergunningverlener ed) een onderbouwing is opgesteld.

Voor toezicht stelt u dat er voor gekozen kan worden om de aantallen controles naar beneden bij te stellen. Hiermee zou afgeweken worden van het VTH-beleid, hetgeen ook risico's met zich meebrengt. In de begrotingswijziging 2024 is er daarom voor gekozen om de uitgangspunten van het VTH-beleid te hanteren.

In de financieringssystematiek van de FUMO wordt overigens afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren. Mocht blijken dat de gehanteerde uitgangspunten te hoog waren, dan wordt het verschil tussen de begrote en de werkelijk bestede uren middels de nacalculatie met u verrekend.

- *Verdeling van de extra collectieve uren*  
*In de begrotingswijziging zijn extra collectieve uren opgenomen voor een viertal taken:*

- 1) *Beheer inrichtingenbestand*
- 2) *Inwerken nieuwe medewerkers*
- 3) *Beheersen en ontwikkelen processen*
- 4) *Kennisontwikkeling*

*De inzet van deze collectieve uren staat ten dienste van zowel de basistaken als de plustaken. Er wordt bij de inzet van deze uren geen onderscheidt gemaakt tussen basistaken en plustaken. Echter de verdeling van de collectieve uren over de deelnemers vindt plaats naar rato van de bijdrage van alleen de basistaken. Deelnemers die weinig plustaken inbrengen betalen daardoor naar verhouding meer aan de collectieve taken dan de deelnemers die veel plustaken inbrengen. Geen eerlijke verdeling dus. Gelet op de nieuwe financieringssystematiek waarmee een eerlijke kostenverdeling wordt nagestreefd, ligt het voor de hand om de collectieve uren te verdelen naar rato van de bijdrage van de basistaken en de plustaken. Wij zien graag dat de begrotingswijziging hierop wordt aangepast.*

Op pagina 18 van het vastgestelde sturings- en financieringsmodel FUMO is opgenomen dat de verdeling van de kosten voor collectieve taken is gebaseerd op de verdeelsleutel naar rato van de bijdrage voor basistaken. Wij zien op dit moment geen aanleiding hier verandering in aan te brengen.

U stelt dat de inzet van de collectieve uren ten dienste staat van zowel de basistaken als de plustaken. Hier willen wij graag nuance in aanbrengen. De meeste collectieve taken hebben betrekking op het basistakenpakket zoals bijvoorbeeld ketentoezicht, het milieualarmnummer en het beheer van het inrichtingenbestand. Voor inwerken (sinds vorig jaar als collectieve taak opgenomen) is dit minder hard, maar juist de in de begrotingswijziging opgevoerde extra collectieve taken hebben wel allemaal direct betrekking op basistaken.

- *Extra plustaakuren zonder opdracht*  
*In de begrotingswijziging zijn voor de gemeenten uren opgenomen voor taken onder de noemer 'bodemloket'. Dit betreffen plustaken. Aan het uitvoeren van deze plustaken liggen echter (nog) geen opdrachten van de gemeenten ten grondslag, althans niet van alle gemeenten en ook niet van onze gemeente. Zoals uit de gemeenschappelijke regeling FUMO volgt, dient aan het uitvoeren van plustaken een opdracht van de deelnemer ten grondslag te liggen. Zonder opdracht kan de FUMO voor die deelnemer geen plustaken uitvoeren, niet in de begroting opnemen en niet in rekening brengen bij die deelnemer. Wij willen u verzoeken om bij vaststellen van de begrotingswijziging in het algemeen bestuur van de FUMO de besluiten beschikbaar te hebben van die deelnemers die voor de plustaak 'bodemloket' opdracht geven en de begrotingswijziging aan te passen indien die besluiten er niet zijn.*

We hebben van de gemeente de Fryske Marren begrepen dat de FUMO voor de vergadering van het algemeen bestuur van 14 december 2023 de opdracht voor het uitvoeren van de taken inzake het bodemloket ontvangt. De uren zijn daarom opgenomen in de begrotingswijziging 2024.

Voor een algemene toelichting op de uren mbt het bodemloket verwijzen wij naar de algemene reactie aan het begin van deze reactienota.

### **Harlingen**

Dient geen zienswijze in.

### **Heerenveen**

- *Bodemloket*  
*In de begrotingswijziging is als plustaak voor Heerenveen een post opgenomen van 104 uur voor de uitvoering van het bodemloket. Normaliter worden plustaken opgenomen in de begroting op verzoek van de deelnemer of na uitvraag van de FUMO. Bij het bodemloket is dit niet gebeurd. Aangezien wij de kennis en capaciteit zelf in huis hebben om deze bodemtaken uit te voeren, willen we deze taken zelf uitvoeren en niet inbrengen als plustaak. Daarom verzoeken wij u de plusuren van het bodemloket voor Heerenveen uit de begrotingswijziging te halen.*

Voor een algemene toelichting op de uren mbt het bodemloket verwijzen wij naar de algemene reactie aan het begin van deze reactienota.

- *Zuivelbedrijven*  
*Voor de twee zuivelbedrijven die in Heerenveen zijn gevestigd zijn 700 uren opgenomen in de begrotingswijziging. Dit is gebaseerd op de inzet voor de provincie. Aangezien de werkwijze bij ons anders is dan die bij de provincie zal het aantal uren lager uitvallen. Het zou dan ook wenselijk zijn om nadere afspraken te maken over de af te nemen maatwerkuren. Daarom*

*gaan wij graag op korte termijn met u in gesprek om maatwerkafspraken te maken over de daadwerkelijke inzet bij zuivelbedrijven.*

Wij gaan graag met u in gesprek hierover. Voor de begrotingswijziging 2024 zal dit geen gevolgen hebben. In de financieringssystematiek van de FUMO wordt afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren. Mocht blijken dat de gehanteerde uitgangspunten te hoog waren, dan wordt het verschil tussen de begrote en de werkelijk bestede uren middels de nacalculatie met u verrekend.

- **Alternatief scenario**  
*Het gemeentebestuur van Heerenveen hanteert het uitgangspunt dat nieuwe taken gepaard moeten gaan met extra middelen. Als in extra middelen niet wordt voorzien dan dient er een heroverweging van bestaande taken plaats te vinden. Daarom verzoeken wij u om samen met ons een scenario uit te werken waarbij wordt gekeken welke taken u niet langer (of met een lagere frequentie) voor de gemeente Heerenveen zal uitvoeren. Op die manier wordt onze gemeente in de gelegenheid gesteld om -binnen de bestaande middelen- nieuwe taken af te wegen tegen de bestaande taken.*

Wij gaan graag met u in gesprek hierover. Wij willen onze deelnemers meer betrekken bij het efficiënt inrichten van toezicht. Hierbij kan gedacht worden aan het meer op afstand uitvoeren van controles en het meer toepassen van administratieve controles. Wij zien hierin kansen en vragen u om mee te denken.

Voor de begrotingswijziging 2024 zal dit geen gevolgen hebben. In de financieringssystematiek van de FUMO wordt afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren. Mocht blijken dat de gehanteerde uitgangspunten te hoog waren, dan wordt het verschil tussen de begrote en de werkelijk bestede uren middels de nacalculatie met u verrekend.

#### **Leeuwarden**

Dient geen zienswijze in.

#### **Noardeast-Fryslân**

De zienswijze van Noardeast-Fryslân is identiek aan de zienswijze van Dantumadiel. Voor een reactie verwijzen wij naar de reactie bij Dantumadiel.

#### **Ooststellingwerf**

Dient geen zienswijze in.

#### **Opsterland**

Dient geen zienswijze in.

#### **Schiermonnikoog**

- *Op pagina 15 van de begrotingswijziging is voor de verschillende deelnemers het aantal bedrijven opgenomen die onder de Omgevingswet een basistaak voor de FUMO worden. Voor Schiermonnikoog is het getal 28 opgenomen. In de voorbereidingen heeft de gemeente op uw verzoek zelf geïnventariseerd om hoeveel bedrijven het zou gaan. Daaruit kwam het*

*getal 11. Het getal 28 waarvan u uitgaat, wijkt daar aanzienlijk van af. Wij vragen u het aantal bedrijven aan te passen naar 11.*

Wij passen het aantal bedrijven aan.

#### **Smallingerland**

- *We vragen u, met het oog op de uitdagingen in 2024, om u zo veel mogelijk te richten op het inrichten van de organisatie voor het implementeren van de omgevingswet en voor volgend jaar een sobere en doelmatige bedrijfsvoering te hanteren.*

Wij zullen alles in het werk stellen om de implementatie van de Omgevingswet succesvol te laten verlopen. Wij zijn ons bewust van de financiële situatie bij onze deelnemers en houden hier rekening mee in onze bedrijfsvoering.

#### **Súdwest-Fryslân**

Gemeente Súdwest-Fryslân heeft aangegeven de begrotingswijziging 2024 te behandelen in de raadsvergadering van november 2023. Een eventueel hieruit voortkomende zienswijze kan daarom niet meer meegenomen worden in deze reactienota.

#### **Terschelling**

Dient geen zienswijze in.

#### **Tytsjerksteradiel**

- *Geen knaken, geen taken*  
*Zuivelbedrijven en bodemtaken veranderen wettelijk van bevoegd gezag van provincie naar gemeente. Wij zijn van mening dat de overdracht gepaard zou moeten gaan met overdracht van de huidige bekostiging van de posten door de provincie naar de gemeenten. Dit is nu niet het geval. Wij realiseren ons dat dit niet als zodanig besloten is door de FUMO, maar dat het initiatief hiervoor bij de provincie zou moeten liggen.*

De FUMO voert taken uit voor het bevoegd gezag. Wie het bevoegd gezag is, is per taak bij wet bepaald. De kosten voor de uitvoering van de taken van de FUMO worden in rekening gebracht bij het betreffende bevoegd gezag.

Onder de Omgevingswet verschuiven inderdaad taken van bevoegd gezag tussen provincie en gemeente. Dat betekent automatisch dat de FUMO de kosten voor de uitvoering van deze taken ook bij een ander bevoegd gezag in rekening brengt.

De financiering van het bevoegd gezag vindt plaats via het Rijk. Hierin is de FUMO geen partij.

- *Bodemloket plusuren*  
*In de ontwerpbegroting is opgenomen dat FUMO breed 1 fte wordt gereserveerd voor het in de lucht houden van het bodemloket. Deze taak is qua uren over de deelnemers verdeeld. De taak is niet genoemd in de lijst met basistaken. Het moet daarom aangemerkt worden als een zogenaamde plustaak. Door ons college is besloten om deze taken in eigen beheer uit te voeren.*

*voeren en dus niet als plustaak bij de FUMO onder te brengen. Wij verzoeken u dan ook om deze uren uit de begrotingswijziging te halen.*

U verzoekt de uren voor het bodemloket uit de begrotingswijziging 2024 te halen. Dat zullen wij doen. Voor een algemene toelichting op de uren mbt het bodemloket verwijzen wij naar de algemene reactie aan het begin van deze reactienota.

- *Geen behoefte aan gegevens uit Bodemloket*  
*Het zal in de praktijk nog weinig voorkomen dat wij gegevens uit het Bodemloket nodig hebben die bij de FUMO aanwezig zijn. Het merendeel van de bodemdossiers (niet ernstige verontreinigingen/saneringen) is bij onze gemeente aanwezig. Onze medewerkers beantwoorden tot op heden het gros van de binnenkomende vragen. Bij vragen bij het bodemloket over die locaties moet de FUMO bij de plustaak bodemloket deze dossiers bij de gemeenten opvragen. Dit lijkt ons een onwenselijke manier van werken. Er blijven/zijn dus (voorlopig) 2 dossierbeheerders: provincie en gemeenten.*

De FUMO is op dit moment dossierbeheerder voor de taken die vallen onder de Wet Bodembescherming (WBB). Voor een algemene toelichting op de uren mbt het bodemloket verwijzen wij naar de algemene reactie aan het begin van deze reactienota.

#### **Vlieland**

Dient geen zienswijze in.

#### **Waadhoeke**

- *Door de deelnemers van de FUMO is budget beschikbaar gesteld ter voorbereiding om de Omgevingswet, budget wat ook bestemd is voor training en opleiding van personeel. Verwacht mag dan ook worden dat in de basis medewerkers kunnen werken met de nieuwe wet. Dat dit in de beginfase meer tijd kost is een logisch gevolg, maar de verwachte impact is ons inziens wel erg hoog ingeschat. We verzoeken u dan ook om terughoudend om te gaan met het inhuren of aannemen van personeel om de impact van de wet op te vangen.*

De impact van de Omgevingswet is onzeker. De komende jaren zullen we werkenderwijs ervaren wat de effecten op de uitvoering van ons werk zijn.

U verzoekt ons terughoudend te zijn met het inhuren of aannemen van tijdelijk personeel. Dit is altijd ons uitgangspunt. Wij streven ernaar structurele werkzaamheden zoveel mogelijk in te vullen met vaste medewerkers en tijdelijke werkzaamheden middels inhuur. Echter om de productie te halen en gelet op de schaarste op de arbeidsmarkt, ontkomen we er niet aan om in bepaalde gevallen meer te werken met inhuurkrachten.

In de financieringssystematiek van de FUMO wordt overigens afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren. Mocht blijken dat de gehanteerde uitgangspunten te hoog waren, dan wordt het verschil tussen de begrote en de werkelijk bestede uren middels de nacalculatie met u verrekend.

- *De tweede zienswijze heeft betrekking op de gestelde kengetallen voor de over te dragen bedrijven. Het gaat hier om de minder complexe en minder risicovolle bedrijven, de verwachte urenbesteding moet hierop naar beneden worden bijgesteld. Overeenkomstig het VTH-beleid*

*voor de basistaken is dit ook mogelijk. Het VTH-beleid kent een risicogerichte benadering, aanvragen en meldingen van dergelijke bedrijven met een laag risico kunnen dan ook globaal beoordeeld worden en toezicht kan bijvoorbeeld op aspecten plaats vinden. Dit sluit aan bij de eerdere oproep van de gemeenteraad om met goede, creatieve en slimme oplossingen te komen die niet of beperkt leiden tot een uitzetting van de begroting, echter zien we dit niet terug. De invoering van de Omgevingswet kan als natuurlijk moment dienen om meer efficiëntie in de bedrijfsvoering te brengen. Via deze weg verzoeken wij u dan ook om aan te geven op welke wijze u hier uitvoering aan gaat geven.*

De impact van de Omgevingswet is onzeker. De komende jaren zullen we werkenderwijs ervaren wat de effecten op de uitvoering van ons werk zijn. Het doel is om een zo realistisch mogelijke begroting op te stellen.

De gehanteerde kentallen zijn opgenomen op basis van het advies van het Friese VTH-managersoverleg en het advies van de werkgroep Fumo24, waarin ook een brede vertegenwoordiging van de deelnemers aanwezig was.

Wij zien op dit moment geen aanleiding andere kentallen te hanteren en daarmee het advies van de werkgroep te negeren.

In de financieringssystematiek van de FUMO wordt overigens afgerekend op basis van de werkelijk bestede uren. Mocht blijken dat de gehanteerde kentallen te hoog waren, dan wordt het verschil tussen de begrote en de werkelijk bestede uren middels de nacalculatie met u verrekend.

Bovenstaande laat onverlet dat wij graag willen komen tot meer efficiëntie in de bedrijfsvoering. Ook zijn wij natuurlijk bereid om te kijken in hoeverre de uitgangspunten in het VTH-beleid nog passend zijn, gezien de minder complexe en minder risicovolle bedrijven die als gevolg van de Omgevingswet overgedragen worden aan de FUMO. Dit pakken we graag op in samenhang met nieuwe vormen van toezichthouden, die moeten leiden tot meer efficiëntie.

**Weststellingwerf**

Dient geen zienswijze in.

**Wetterskip Fryslân**

Niet bekend